

ਬੀਐਫਸੀ ਆਰ. ਐਨ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

ਗੁਰਦਾਸ ਮੱਲ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

MST. ਅੰਬੋ ਅਤੇ ਹੋਰ, — ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1975 ਦਾ FAO ਨੰ. 228.

ਸਤੰਬਰ ਸਤੰਬਰ 1816, 1983।

ਵਰਕਮੈਨਜ਼ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1923 ਦਾ VIII) —ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1) (n) ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਕਲਾਜ਼ XXX—
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਾਲਕ—ਬਿਜਲੀ ਮੋਟਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਗਈ — ਇੱਕ
ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਮਜ਼ਦੂਰ — ਅਜਿਹਾ ਮਜ਼ਦੂਰ—ਚਾਹੇ 'ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ'—
ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼—ਸ਼ਬਦ 'ਵਪਾਰ'—ਦਾ ਅਰਥ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਵਪਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਿੱਤਾ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜੋ ਆਦਤਨ ਤੌਰ
'ਤੇ ਰੁਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਉਹ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਲਾਭ ਦੇ
ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਬਿਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-
ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਸੀ
ਜਿਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਿੰਚਾਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੋਟਰ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ
ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। 'ਵਰਕਮੈਨ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ
ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਐਕਟ, 1923 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) (n) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ
ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਪਾਰਾ 6 ਅਤੇ 7)।

• ਵਰਕਮੈਨਸ਼ਿਪ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਸੀ ਦੀਵਾਨ, ਪੀਸੀਐਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ
ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ। ਮਿਤੀ 31 ਮਾਰਚ, 1975 ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। 5 ਮਈ, 1975 ਤੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮੇ ਅਮਾਨਤ ਮਸੀਹ ਦੀ
ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ 7000 ਰੁਪਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
ਸੀ.ਐਮ. ਨੰਬਰ 3545—1983 ਦਾ ਜੀ.ਐਚ. _

23 ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 151 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ FAO ਵਿੱਚ ਨੱਥੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

CM ਨੰਬਰ 3650—CII—1983 :

32 ਨਿਯਮ 7 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਧਾਰਾ 151 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ
ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਬਿਨੈਕਾਰ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਓ.ਪੀ.ਗੋਇਲ ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਟੀ.ਆਰ.

ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ 31 ਮਾਰਚ, 1975 ਦੇ ਵਰਕਮੈਨ ਕੰਪਨੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ 7,000;

(2) ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਮੋਟਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੋਟਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਤਹ ਤੋਂ 10 ਫੁੱਟ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਈ। ਮਾਲਕ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਟੋਏ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਮਨਤ ਤੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ। ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 12 ਸਤੰਬਰ 1973 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰੀਬ ਸੱਤ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਵਾਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਟੋਏ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ। ਟੋਏ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਡਿੱਗ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰੈਪ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਅਮਨਤ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 1000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। 5 ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੀ ਮਾਸਿਕ ਤਨਖਾਹ ਰੁਪਏ ਸੀ। 150. ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। 10,000 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ।

(3) ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੋਟਰ ਅਤੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਉਸ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਲਾਈ ਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਿਊਬਵੈੱਲ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਘਰ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ 'ਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। 60 PM ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਸੀ।

(4) ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। 7,000 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਸਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 7,000 ਰੁਪਏ। ਮਾਲਕ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(5) ਸ੍ਰੀ ਗੋਇਲ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵੰਗ ਨਾਲ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੈਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਹੈ

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਈ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਬੋ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਆਰ. ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਵਾਲ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇਲ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(6) ਦ> ਸਕਿੰਟਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਕਿ: ਮਿਸਟਰ ਜੇ ਗੋਏ ਦੁਆਰਾ ਮਿਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੋਇਲ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵੀ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1) (ii) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'ਵਰਕਮੈਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

"ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ (ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਸਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ) ਜੋ ਹੈ-

(i) ...

(ii) ਅਨੁਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਾਸਿਕ ਉਜਰਤ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਧਾਰਾ (xxx) ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

"ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਲਰਕ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਟਿਊਬਵੈਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਕੰਮ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਿੱਚ ; ਜਾਂ"

ਸ਼ਬਦ "ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ" ਅਤੇ ਧਾਰਾ "xxx" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਉਜਰਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1,000 ਅਤੇ ਇੱਕ ਟਿਊਬਵੈਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਲਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਜੋ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਵੈਬਸਟਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਇੰਟਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਦਤਨ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਜਾਂ ਲਾਭ ਲਈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹੈਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਦੂਜੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਕਹੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

-

"'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਕਿਰਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।" (ਵੇਖੋ ਵੋਲ. XXXIV, ਪੰਨਾ 808)।

ਸਮਿਥ ਬਨਾਮ ਐਡਰਸਨ (1) ਵੀ ਦੇਖੋ।

(7) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਿੰਜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਪੋਪਟਲਾਲ ਮਯਾਰਾਮ ਬਨਾਮ ਬਾਈ ਲਖੂ ਜੇਠਾ (2), ਟੀ.ਐਨ. ਸੀਤਾਰਾਮਾ ਰੇਡੀਅਰ ਬਨਾਮ ਏ. ਅਯਾਸਵਾਮੀ ਗੌਡਰ (3), ਅਤੇ ਘਾਸੀਰਾਮ ਮੋਤੀਰਾਮ ਕੁਲਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ। ਨਾਨੀਬਾਈ ਨੱਥੂਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (4)। ਪੋਪਟਲਾਲ ਮਾਇਆਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਖੂਹ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਟਣ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਕੇ। ਖੂਹ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਪਾਈਪ ਡਿੱਗ ਗਈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(l)(n) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਵਰਕਰ ਸੀ, ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ * ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ। ਟੀ.ਐਨ. ਸੀਤਾਰਾਮਾ ਰੇਡੀਅਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਤੱਥ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੂਹ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਲਗਾਇਆ। ਖੁਦਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗ ਗਈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਘਾਸੀਰਾਮ ਮੋਤੀਰਾਮ ਕੁਲਮੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਗਤ ਰੁਪਏ 300

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

- (1) (1880) 15 ਚ. ਡੀ 247.
- (2) ਏਆਈਆਰ 1952 ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ 74,
- (3) ਏਆਈਆਰ 1956 ਮਦਰਾਸ 212
- (4) ਏਆਈਆਰ 1960 ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 267

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ